

01.07.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**1 Temmuz 2020
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

1 Temmuz 2020 Çarşamba

YASAMA BÖLÜMÜ

KANUN

7248 1924 Tarih ve 491 Sayılı Teşkilâtı Esasiye Kanununun Bazı Hükümlerinin Kaldırılması ve Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında Geçici Kanunun Bazı Hükümlerinin Yürürlükten Kaldırılması ve Neden Olunan Mağduriyetlerin Giderilmesi Hakkında Kanun

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Bazı Sanayi Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2710)

— 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 1 inci, 3 üncü ve 4 üncü Maddeleri Kapsamına Giren Eylemler veya Terörle Mücadele Kapsamında Yürütülen Faaliyetler Nedeniyle Zarar Gören Gerçek Kişiler ile Özel Hukuk Tüzel Kişilerinin, 5233 Sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılama Hakkında Kanunun Geçici 1 inci ve Geçici 4 üncü Maddeleri ile 28/12/2005 Tarihli ve 5442 Sayılı Kanunun Geçici 1 inci Maddesine Dayanarak Yaptıkları Başvuruların Sonuçlandırılma Süresinin, 24/6/2019 Tarihli ve 1168 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Uzatılan Sürenin Bitiminden İtibaren 1 Yıl Uzatılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2711)

— Denizli Çevre Yolu (2. Etap) Projesi Kapsamında Yer Alan Bazı Taşınmazlar ile Üzerlerindeki Müstemilatın Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2712)

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2020/311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321)

YÖNETMELİKLER

— Dışişleri Bakanlığı Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yaz Okulu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— İstanbul Teknik Üniversitesi Lisans ve Çift Diplomaya Yönelik Uluslararası Ortak Lisans İngilizce Hazırlık Programları Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği

TEBLİĞLER

— İşkolu Tespit Kararları (No: 2020/71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80)

— İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2020/7)

KURUL KARARLARI

— Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 30/06/2020 Tarihli ve 9419 Sayılı Kararı

— Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 30/06/2020 Tarihli ve 9420 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 5/3/2020 Tarihli ve 2017/40089 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARLARI

— Yargıtay 13. ve 23. Hukuk Dairelerine Ait Kararlar

DÜZELTME: 29/6/2020 Tarihli ve 2704 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile İlgili

Hasat dönemine geçen yılın 4 katı stokla girdik

TARIM ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, pandemiyle ilgili ilk işaretler alındığında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kendisini aradığını belirtti:

- Sayın Cumhurbaşkanımız, "6 ay-1 yıl için hazırlığını yap" dedi. Elbette hazırlıklarımızı yaptık. Gerektiğinde ithalat için de hazır hale geldik. Örneğin, ihtiyaç halinde ayçiçeği yağı ithalatı için TMO'nun devreye girmesini de planladık. Ancak, ihtiyaç kalmayacak.

Buğday stoklarından örnek verdi:

- Bu yıl hasat mevsimine geçen yılki stokların 4.5 katı düzeyde bir stokla girdik.

Bazı ürünlerde ihracatı ön izne bağladıklarını anımsattı:

- Örneğin limonun önümüzdeki eylül ayına kadar iç piyasa için yeterli olması gerekiyor. O nedenle ihracatını ön izne bağladık.

8 milyar dolar ihracat, 5.3 milyar dolar fazlamız var

TARIM ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, tarımsal hasılayla ilgili veriler üzerinde durdu:

- 6.6 milyon hektar araziyi sulamaya açtık, 310 milyar lira tarımsal destek verdik, 4.7 milyar fidan diktik. Tarımsal hasılamız 275 milyar liraya çıktı.

Kendi görev dönemindeki hasıla artışını ortaya koymak için 2017'ye döndü:

- 2017'de ülkemizin tarımsal hasılası 189 milyar liraydı. 2018'de 217 milyar liraya çıktı. 2019 yılında ülke ekonomisine katkımız yüzde 6.4 düzeyinde oldu.

Türkiye'nin tarımsal alan bakımından dünyada 17'nci sırada olduğunu vurgulayıp, sürdürdü:

- Tarımsal hasılda ise Avrupa'da 1'inci sıradayız. Dünyada ilk 10'da yer alıyoruz.

Hayvancılıktan da verileri ortaya koydu:

- 48.5 milyon küçükbaş hayvan varlığı ile Avrupa'da birinciyiz. 17.9 milyon büyükbaş hayvan varlığı ile de Avrupa ikincisiyiz. Süt üretiminde Avrupa'da 3'üncü sırada yer alıyoruz.

Tarım sektörünün ihracatının 18 milyar dolar olduğuna işaret etti: - Tarımda 5.3 milyar dolar dış ticaret fazlamız var. Bazı tarım ürünlerinde gündeme gelen ithalat, kendimize yetmediğimiz anlamına gelmemeli. İşte, dış ticaret fazlamız, tarımda artıda olduğumuzu ortaya koyuyor.

Ürünler gereğinden fazla ucuz olmamalı

TARIM ve Orman Bakanı

Bekir Pakdemirli, gıdada hedefin bol bol tüketim olmaması gerektiğini belirtip, fiyatla ilgili şu mesajı verdi:

- Gıda ürünleri gereğinde fazla ucuz da olmamalı.

Zeytinyağı örneğini aktardı:

- 5 litrelik zeytinyağı, bazı yerlerde satılmaması gereken fiyattan satılıyor. Tağşişli ürünleri ifşa etmemizin ardından bazı otel ve restoranlar 120 liralık karışım zeytinyağı yerine 375 liralık normal zeytinyağı almaya başlamış. Bu konuda üreticilerden teşekkür mesajları aldık.

Yeni Zelanda'dan tarım ve altyapıda işbirliği çağrısı

Yeni Zelanda Türkiye Büyükelçisi Wendy Hilton, COVID-19 sonrasında iki ülkenin ticari ilişkilerini güçlendirmek için tarım ve altyapı alanlarında işbirliğinin gerekli olduğunu söyledi. Yeni Zelanda'nın serbest pazar ekonomisine karşılık Türkiye'nin uyguladığı ek gümrük vergileri ve diğer bariyerlerin iki ülke arasındaki ticari ilişkiyi zayıflattığını belirten Hilton, Yeni Zelanda'nın Türk hükümetinin bu ilişkiyi güçlendirmeye yönelik bir adım atmasını destekleyeceğini vurguladı.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye - Yeni Zelanda İş Konseyi'nin COVID-19 sonrası ekonomik görünüme yönelik düzenlediği 'İşe Dönüş: Yeni Zelanda Covid Sonrası Dönemde Ne Fırsatlar Sunuyor?' başlıklı webinar'da potansiyel ekonomik fırsatlar ve ilişkiler ele alındı. Toplantıya, Hitay Holding Yönetim Kurulu Başkanı ve DEİK Türkiye-Yeni Zelanda İş Konseyi Başkanı Emin Hitay, Yeni Zelanda Türkiye Büyükelçisi Wendy Hilton, Yeni Zelanda-Çin ve Yeni Zelanda-Tayvan STA'larının (serbest ticaret anlaşması) Baş Müzakerecisi Charles Finny ve Business NZ İcra Direktörü Catherine Beard katıldı.

COVID-19 döneminde Çin ile yaşanan tedarik sıkıntıları Yeni Zelanda'yı farklı pazarlara yöneltti. Bu kapsamda Bursa'dan ithal edilen bornozların Yeni Zelanda'da oldukça popüler olduğunu hatırlatan Hilton, "Yeni Zelanda'nın tarım teknolojileri alanındaki uzmanlığı Türkiye'ye değer katabilir," dedi. Öte yandan Türkiye'nin Yeni Zelanda'daki yenilenebilir enerji çalışmalarından da faydalanabileceğini belirten Hilton, bu niş pazarların geliştirilebileceğinin altını çizdi.

'12 milyar dolarlık altyapı projemiz var'

Business NZ İcra Direktörü Catherine Beard da Türk şirketlerinin Yeni Zelanda'daki 12 milyar dolarlık altyapı dönüşüm projesine dahil olabileceğini söyledi. Yeni Zelanda'da, yenilenebilir altyapı, su, yeni yolların inşası, ve atık su arıtma gibi alanlarda yapılacak olan çalışmaların yanında konut sıkıntısı da devam ediyor. Ülkede yaklaşık 20 bin kişinin konut beklediğini belirten Beard, "Yeni Zelanda'da birtakım altyapı yatırım çalışmaları olacak. Türk şirketler bu ihalelere katılabilir diye düşünüyorum, burada önemli fırsatlar var" dedi.

Kısa çalışmayı tamamlayanlar da destek alabilecek

Cumhurbaşkanlığı kararı ile bir ay uzatılan kısa çalışma ve ücretsiz izin desteği ile işten çıkarma yasağına ilişkin düzenlemede, kısa çalışma ödeneğinden yararlanılan dönemin, işsizlik ödeneğinden düşülmemesi de hükme bağlandı. Karara göre, COVID-19 nedeniyle 30 Haziran'a kadar kısa çalışma başvurusunda bulunan işletmeler için kısa çalışma ödeneğinin süresi, yeni bir başvuru ve uygunluk tespitine gerek olmadan 1 Temmuz'dan itibaren 1 ay süreyle uzatılacak. İstihdam Kalkanı paketinde yer alması beklenen kısa çalışma ödeneği, ücretsiz izin desteği ve işten çıkarma yasağındaki süre uzatımı, paketten bağımsız olarak Cumhurbaşkanlığı kararı ile gerçekleştirildi. Kararda eski uygulama da değiştirilerek, kısa çalışma ödeneğinden yararlanılan dönemin, işsizlik ödeneğinden düşülmemesi hükme bağlandı.

1 ay uzatılacak hükmü

Kısa çalışma ödeneği ile ilgili daha önce yapılan açıklamada, sürenin 3 ay uzatılacağı ve ücret desteği sağlanmayacağı belirtilmişti. Buna rağmen dünkü Resmi Gazete'de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararında, hem ücret hem de prim desteğiyle sürenin 1 ay uzatılacağı hükmü yer aldı. Buna göre, COVID-19 nedeniyle 30 Haziran'a kadar kısa çalışma başvurusunda bulunan işletmeler için kısa çalışma ödeneğinin süresi, yeni bir başvuru ve uygunluk tespiti yapılmasına gerek olmadan 1 Temmuz'dan itibaren 1 ay süreyle uzatılacak. Bu durumdaki işyerleri, daha önce kısa çalışmadan yararlanan işçiler için, aynı şartları aşmamak kaydıyla yararlanabilecekler. Karar tarihinde kısa çalışma uygulaması devam eden işyerleri ise sürenin bitiş tarihinden itibaren 1 ay daha bundan yararlanabilecek.

Ücretsiz izin desteği

Gerek daha önce yararlanılan dönem için gerekse, bundan sonra yararlanılacak bir aylık dönem için işsizlik ödeneğinden düşülmeyecek. Yani herhangi bir sebeple daha sonra işten ayrılan sigortalılar, işsizlik ödeneğinden başlangıçtaki hakları kadar yararlanabilecekler. Düzenleme ilk yayınlandığında, kısa çalışma süresinin, işsizlik ödeneğinden düşülmesi öngörülüyordu. Aynı karar uyarınca, ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller dışındaki işten çıkarma yasağı ile işverene ücretsiz izin desteği uygulamalarının süresi de 1'er ay uzatıldı.

AB listesindeki 14 ülke içinde Türkiye yok

Avrupa Birliği 1 Temmuz'dan itibaren 15 ülke için dış sınırlarını açma kararı aldı. Türkiye ise listede yer almıyor. AB büyükellerinin üzerinde uzlaştığı listede Cezayir, Avustralya, Kanada, Gürcistan, Japonya, Karadağ, Fas, Yeni Zelanda, Ruanda, Sırbistan, Güney Kore, Tayland, Tunus ve Uruguay bulunuyor. Bazı şartları yerine getirmesi halinde Çin de listeye dahil edilecek. Türkiye ile birlikte ABD, Brezilya,

Rusya, Hindistan vatandaşlarına yönelik kısıtlamalar ise devam edecek. İki haftada bir güncellenecek olan tavsiye niteliğindeki listenin bağlayıcılığı bulunmuyor. Sınır kontrolleri ise üye ülkelerin sorumluluğuna bırakıldı. Son 14 günde tespit edilen yeni koronavirüs vaka sayısının, seyahat kısıtlamalarının kaldırılmasında belirleyici olduğu bildirildi. Vaka sayısının 100 bin kişide 16'dan az olması gerekiyor. Avrupa Birliği acil olmayan durumlar için seyahat etmesi 'güvenli ülkeler' listesinde Türkiye'yle birlikte Rusya, Brezilya ve ABD'yi de listeye almadı. Avrupa Birliği hükümetlerini temsil eden AB Konseyi'nden dün yapılan resmi açıklamada şu ülkeler birliğin 1 Temmuz'dan itibaren seyahat edilebilecekler listesinde yer aldı: Cezayir, Avustralya, Kanada, Gürcistan, Japonya, Karadağ, Fas, Yeni Zelanda, Rwanda, Sırbistan, Güney Kore, Tayland, Tunus ve Uruguay.

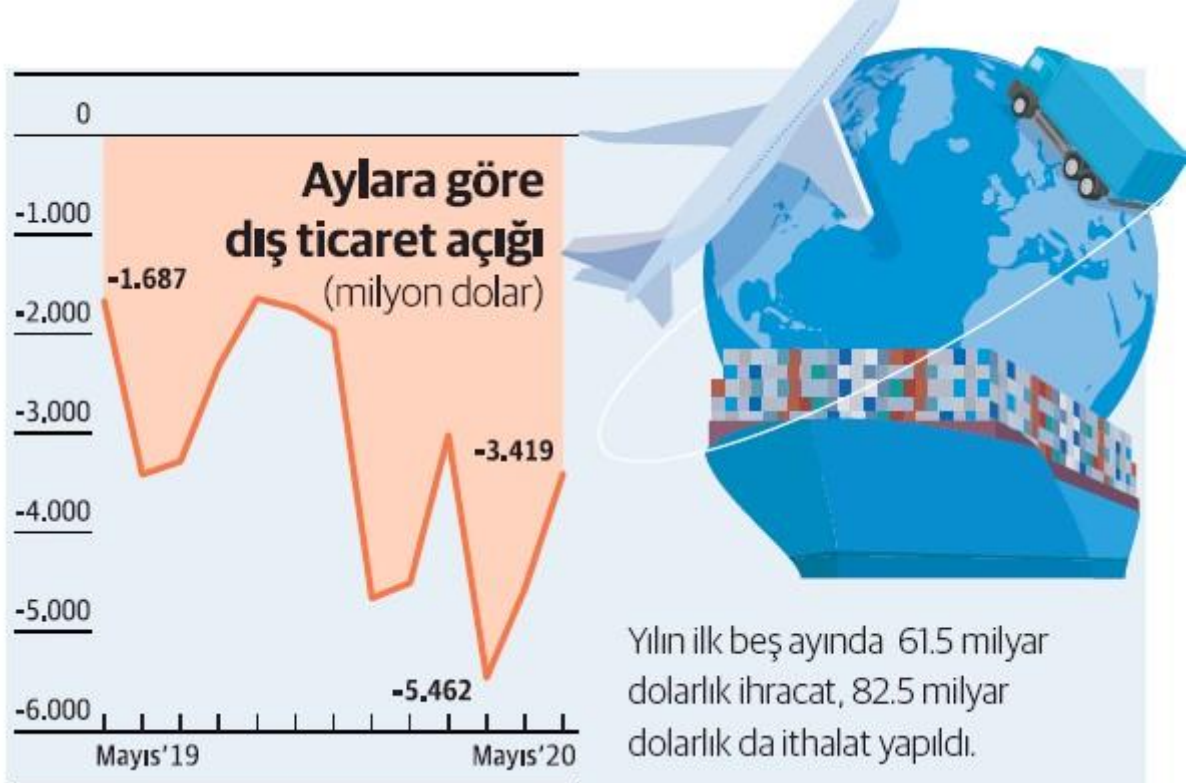
Çin için ön onay verildi fakat Çin otoritelerin AB ziyaretçilerine kapıları açması şartı konuldu. Listede olmayan ülkelerin AB'nin virüsle mücadelesine göre daha kötü durumda olduğu ve en az iki hafta beklemeleri gerektiği belirtildi. AB'nin 'güvenli listesi' iki haftada bir güncellenecek.

Karara göre Birleşik Krallık vatandaşları da birçok AB ülkesine seyahat edebilecek ancak Krallık zaruri olmayan seyahatlerin dönüşünde 14 gün karantina uygulayacak. Bu ülke güven listesini 6 Temmuz'da açıklayacak. Ulusların kendi kararlarını koyma şansı da olmakla birlikte Çekya da şu aşamada Portekiz ve İsveç'ten gelişlere izin vermiyor. Karar AB ülkelerinin toplam nüfusunun yüzde 65'ini barındıran 15 ülke tarafından desteklenerek 'nitelikli çoğunlukla' geçebiliyor.

Bu arada BBC'nin haberine göre Hollanda "Bu kararla biz Türkiye'yi cezalandırmıyoruz, vaka sayılarını yüksek bulduğumuz için bu kararı alıyoruz" denildi. Hollanda 100 bin kişide 16 vakanın üzerini riskli görüyor. AB'nin aldığı kararın üye ülkeler için bir bağlayıcılığı bulunmuyor , sadece tavsiye niteliği taşıyor.

5 aylık dış açık ikiye katlandı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) mayıs ayı dış ticaret verilerini açıkladı. Buna göre Türkiye'nin 5 aylık ihracatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 19,7 azalarak 61 milyar 586 milyon dolar, ithalat yüzde 5,2 ile ise daha yavaş daralarak 82 milyar 591 milyon dolar olarak gerçekleşti. Böylece ocak-mayıs döneminde dış ticaret açığı yüzde 102,8 artarak 10 milyar 358 milyon dolardan, 21 milyar 5 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise 2019 ocak-mayıs döneminde yüzde 88,1 iken, 2020 yılının aynı döneminde yüzde 74,6'ya geriledi.

TÜİK verilerine göre ihracat mayısta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 40,9 azalarak 9 milyar 967 milyon dolar, ithalat yüzde 27,8 azalarak 13 milyar 387 milyon dolar olarak gerçekleşti. Mayısta da dış ticaret açığı yüzde 102,7 artarak 1 milyar 687 milyon dolardan, 3 milyar 420 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2019 Mayıs ayında yüzde 90,9 iken, 2020 Mayıs ayında yüzde 74,5'e geriledi.

Mayıs ayında ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 919 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 882 milyon dolar ile ABD, 603 milyon dolar ile Irak, 560 milyon dolar ile Birleşik Krallık ve 416 milyon dolar ile Fransa takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın yüzde 33,9'unu oluşturdu.

Ocak-mayıs döneminde de

ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 5 milyar 812 milyon olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 3 milyar 829 milyon dolar ile ABD,

3 milyar 445 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 3 milyar 375 milyon dolar ile Irak ve 2 milyar 974 milyon dolar ile İtalya takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın yüzde 31,6'sını oluşturdu.

İthalatta ise Çin ilk sırayı aldı. Mayıs ayında Çin'den yapılan ithalat 1 milyar 863 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 1 milyar 231 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 172 milyon dolar ile Rusya, 764 milyon dolar ile ABD ve 483 milyon dolar ile İtalya izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın yüzde 41,2'sini oluşturdu.

Bir ayda ihracat artışı yüzde 24

Ocak-Mayıs döneminde ithalatta ilk sırayı Çin aldı. Bu dönemde, Çin'den yapılan ithalat 8 milyar 440 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 7 milyar 587 milyon dolar ile Almanya, 7 milyar 548 milyon dolar ile Rusya, 5 milyar 282 milyon dolar ile ABD ve 3 milyar 180 milyon dolar ile İtalya izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın yüzde 38,8'ini oluşturdu.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; mayısta nisana göre ihracat yüzde 23,9, ithalat yüzde 9,6 arttı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2020 yılı Mayıs ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat yüzde 31,2, ithalat yüzde 16,7 azaldı.

Vatandaşa kredilerin yıllık artış hızı yüzde 27.4

Merkez Bankası aylık parasal gelişmeler raporunu yayımladı. Rapora göre parasal sektör tarafından verilen kredilerin yıllık artış hızı, hanehalkı için Nisan 2020'da yüzde 24,5 iken Mayıs 2020'da yüzde 27,4 olarak gerçekleşti. Finansal olmayan kuruluşlara verilen krediler ise Nisan 2020'da bir önceki yıla göre yüzde 20 artarken, Mayıs 2020 döneminde bir önceki yıla göre yüzde 24,4 arttı.

Raporda geniş para arzı M3'ün, Nisan 2020 ve Mayıs 2020 döneminde yıllık yüzde 35 büyüdüğü belirtilerek en dar para tanımı olan M1'in yıllık büyüme oranının bir önceki ay gerçekleşen yüzde 75,1'den yüzde 71,7'ye gerilediği yer aldı.

Rapora şöyle devam edildi: "Geniş para arzı bileşenlerinin para arzındaki yıllık büyümeye katkısı incelendiğinde; vadeli mevduatların para arzına en büyük katkıyı sağlayan kalem olduğu, bunu vadesiz mevduatların izlediği görülmektedir. Mayıs 2020'da geniş para arzı M3'de gözlenen yıllık yüzde 35 oranındaki büyümede yüzde 21,6 ile vadeli mevduatlardaki artış etkili olmuş, bunu yüzde 9,7 ile vadesiz mevduatlar izlemiş ve diğer kalemlerin katkısı sınırlı düzeyde kalmıştır."

M3'teki büyümenin karşılık kalemlerine yansımaları; yüzde 35,9'u özel sektörden, yüzde 7,4'ü genel yönetimden, yüzde 1'i banka dışı finansal kuruluşlardan ve yüzde 1,4'ü net dış varlıklardan alacaklarda artış şeklinde oldu. Diğer taraftan diğer kalemler (net) yüzde 10,4 oranında azalış olarak katkı yaptı.

Dolar ile ilgili flaş gelişme: Türkiye'de de yüksek sesle dillendirilmeye başlandı

Amerikan finans şirketi MSCI'nin Türkiye'yi geliştirmekte olan ülkeler endeksinden çıkarılabileceği yönündeki spekülasyonlar, Türk piyasasında da yüksek sesle konuşulmaya başlandı. Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB) Başkanı Alp Keler, bu kararın Türkiye'den 3.5 milyar dolarlık çıkışa neden olabileceğini söyledi.

Amerikan finans şirketi MSCI'nin Türkiye politikası hakkında geçtiğimiz günlerde dikkat çeken iddialar ortaya atılmıştı. Türkiye'nin geliştirmekte olan ülkeler endeksinden çıkarılabileceği yönünde açıklama yapan MSCI'ın bu yönde alacağı bir kararın, pasif fonlar kanalıyla Türkiye'den 3.5 milyar dolarlık çıkışa neden olabileceğini söyledi.

Son dönemde Türk hisse senedi piyasasındaki yabancı yatırımcı sayısındaki azalmaya işaret eden Keler, doğru adımlar atılması halinde değerlemelerin ucuz olduğu ortamda yabancı yatırımcının yeniden geleceğini belirterek, konjonktür imkan verdiğinde açığa satış yasağının kaldırılmasının yatırımcı çekme açısından olumlu olacağını belirtti.

Dünyanın en büyük endeks sağlayıcısı MSCI geçen hafta, hisse senetleri piyasasına kurumsal yatırımcı erişiminin daha da zorlaşması durumunda Türkiye hisse senedi piyasasının geliştirmekte olan ülkeler endeksinden çıkarılabileceği ve bir alt endekse düşürülebileceği uyarısında bulunmuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Putin ve Ruhani Suriye'yi görüşecek

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Rusya Devlet Başkanı Putin ve İran Cumhurbaşkanı Ruhani, saat 14.00'te video konferans yoluyla Suriye konusunu görüşecek.

Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani ile video konferans yoluyla Suriye konusunu görüşeceğini açıkladı.

Peskov, başkent Moskova'da gazetecilere yaptığı açıklamada, Putin'in 1 Temmuz'da Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Ruhani ile Suriye konulu bir görüşme gerçekleştireceğini belirtti.

Görüşmenin video konferans yoluyla yapılacağını anlatan Peskov, bunun saat 14.00'te gerçekleşmesinin planlandığını söyledi.

İran'da yapılması planlanan Suriye konulu Astana zirvesi, yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgını nedeniyle ertelenmişti.

Kılıçdaroğlu: Baroların bölünmesi vatana ihanettir

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Meclise sunulan çoklu baro yasa teklifini "Baroların bölünmesi vatana ihanettir" sözleriyle eleştirdi. CHP Grup toplantısında konuşan Kılıçdaroğlu, yasa teklifi ile baroların iktidardan yana ve karşısında olanlar, inanç ve etnik kimliğe göre bölüneceğini belirterek, baroların böyle bir amaçla bölünmesinin vatana ihanet olduğunu söyledi. "Sayın Bahçeli'ye sesleniyorum. Yarın inanç ve etnik kimliğe göre bölünen baroları nasıl savunacaksınız?" diyen Kılıçdaroğlu, "Baroları niye bölüyorsunuz? Bir ilde iki tane vali olmaz, iki tane kaymakam olmaz. Bir ülkede iki tane Maliye Bakanı olmaz. Siz adamına göre, siyasetine göre baro kuruyorsunuz. Bu, ülkeyi parçalama yönünde atılmış bir adımdır. Barolar dernek değildir. Avukatların ayrı dernekleri vardır. Eğer ülkede beka sorunu çıkacaksa bu tür adımlarla çıkacaktır" dedi. Kılıçdaroğlu, milletvekillerine teklifin görüşüleceği komisyona tam kadro katılma talimatı verdi. Kılıçdaroğlu, kapatılan İstanbul Şehir Üniversitesi'ne ilişkin olarak "Pırıl, pırıl, öğrencilerle ve dinamik akademik kadrosuyla güzel bir üniversiteydi. Neden kapatıldı, intikam için. Devlet, kinle, öfkeyle yönetilmez. Devlette, adalet, hukuk olması lazım. Siz 'Bu benim rakibim, Ahmet Davutoğlu benim partimden ayrıldı, üniversitenin kurucusuydu' dediniz. Bu zamana kadar bu üniversiteye birçok yardımlar yaptınız, biz buna ses çıkarmadık. Şehir Üniversitesi kapatıldı ama gün gelir, devran döner, bu üniversite yeniden açılır" dedi.

HDP Grup toplantısında konuşan HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan, güvenlik soruşturmasına ilişkin yasa teklifinin fişleme yasası olduğunu belirterek "AKP-MHP parti devletini inşa etme yasasıdır" dedi. Eylem yapan avukatlara da destek veren Buldan, yapılacak düzenlemeyle saraya güdümlü barolar oluşturulmak istendiğini söyledi.

Ali Ekber YILDIRIM

01 Temmuz 2020

Tarımda “torba yasa” ve hobi bahçelerinin geleceği

Ülkenin gündemine giren hobi bahçeleri ile ilgili yeni yasal düzenlemeleri de kapsayan “Torba Yasa” teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu’nda görüşülmeye başlandı.

“Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun” adıyla Meclis’e sunulan “Torba Yasa” teklifi ile daha önce büyük bölümü yine AK Parti hükümetlerince çıkarılan birçok yasada değişiklikler yapılması öngörülüyor.

Yasa teklifi, tarım, gıda ve ormancılıkta uygulanan yanlış politikaların, çıkarılan yasaların uygulanmamasının da itirafı niteliğinde. Yasalar çıkarılmış ama uygulanmamış. Yanlışlıklara göz yumulmuş veya o dönemde yapılan eleştiriler, uyarılar dikkate alınmamış. Şimdi torba yasa teklifi ile “pardon” denilerek yeni düzenlemeler yapılmak isteniyor.

Yasa var, uygulayan yok

Örnek vermek gerekirse, Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Yasası 2005 yılında kabul edildi. 2014 yılında bu yasayı değiştiren 6537 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Yasasında Değişiklik Kanunu adıyla yeni bir yasa kabul edildi. Bu iki yasada toprak koruma ve arazi kullanımı ile ilgili önemli düzenlemeler var. Bu yasalar uygulanırsa bugün sorun haline gelen verimli tarım arazileri üzerindeki sanayi, enerji, konut, turizm, madencilik ve hobi bahçeleri gibi yapılaşmalar olmazdı. Tarım topraklarının amaç dışı kullanılması belli oranda da olsa önlenebilirdi.

Yasalar uygulanmadığı gibi, devletin yaptırdığı köprü, yol ve diğer altyapı yatırımları için zeytin başta olmak üzere milyonlarca ağaç kesildi, kesilmeye devam ediliyor. Otoyollar nedense verimli tarım arazilerinden, ovalardan geçiriliyor. Resmi Gazete’de hemen her gün enerji, yol, köprü için acele kamulaştırma kararları yayımlanarak tarım arazileri amaç dışı kullanıma açılıyor.

Çıkarılan yasalar uygulanmadığı için yapılaşmaya, sanayi, turizm, enerji, madencilik yatırımlarına, hobi bahçelerine göz yumuldu. Şimdi tarım topraklarını korumak için yine yasa çıkarılıyor. Hobi bahçeleri ile ilgili cezalar getiriliyor. Verimli tarım arazilerine kurulan hobi bahçelerinin yıkılması öngörülüyor. Tarım arazilerinin bölünmesi önlenmeye çalışılıyor.

Tarım toprakları işgalden kurtarılmalı

Hobi bahçeleri konusunda gösterilen hassasiyet diğer tesisler, konutlar için de gösterilmeli. Özellikle Ege Bölgesi'nde verimli tarım arazilerine kurulan ve birçoğu da kaçak olan jeotermal enerji santralleri var. Kurulduğu alan tarım arazisi. Tesisten çıkan buhar, ağır metaller tarım ürünlerine büyük zarar veriyor. Türkiye'nin dünyada üretiminde ve ihracatında birinci olduğu Ege inciri tehdit altında, bunlara neden izin veriliyor? Türkiye'nin en verimli ovaları sanayi ve konut işgali altında... Ovalarda tarım ürünleri yerine beton yapılar boy gösteriyor. Onlara yönelik bir çalışma neden yapılmıyor?

Koruma altına alınan ve bir çivi bile çakılamaz denilen ovalara termik santral kurulması girişimleri var. Bunlara neden izin veriliyor?

Tarım arazilerine kurulan hobi bahçelerini yıkmak için gösterilen çabanın sanayi, konut, enerji, madencilik, altyapı tesislerinin kaldırılması, bundan sonra izin verilmemesi için de gösterilmeli. Yasa teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde görüşülürken bunlarda dahil edilmeli. Sadece hobi bahçelerini yıkmakla olmaz.

Hobi bahçelerine karşı mıyım?

Yeri gelmişken hobi bahçelerine ilişkin görüşlerimi de paylaşmak isterim. Hobi bahçeciliğine, kent tarımına kesinlikle karşı değilim. Verimli tarım arazilerine kurulmasına karşıyım. Bu nedenle geçen haftaki yazımda Almanya örneğini uzun uzun anlattım. Hobi bahçesi kentsel alanlarda olur. Belediyelere, kamuya ait kentsel alanlar rant yerine bu amaçla kullanılmalı. Verimli tarım arazilerinde, ovalarda hobi bahçesi olmaz.

Meyve ağaçları kesilerek, orman yok edilerek hobi bahçesi kurulmaz. Hobi bahçesi konut değildir. Yazlık değildir. Adı üzerinde, hobi amaçlıdır ve üretim yapılır. Hobi bahçesinde ticari amaçla üretim olmamalı. Bu bahçelerde tarım zehirleri kullanılmaz. Üretilen ürünler satılmaz.

Kentte yaşayanların tarıma, üretime olan özlemlerini giderecekleri, kendi ihtiyacı olan sebze, meyveyi üretecekleri bir alan olmalıdır.

Hobi bahçesi emlakçılarının rant alanı değildir, olmamalıdır. Hobi bahçesi yatırım aracı değildir. Havuzlu, otoparklı hobi bahçesi olmaz.

Yıllardır tarım için üretim için çırpınan, yazan bir gazeteci olarak hobi bahçelerinin verimli tarım topraklarına yapılmasına kesinlikle karşıyım. Bu arazilere sanayi, enerji, madencilik, otoyol, köprü, termik santral, turistik tesis ve benzeri yapılaşmalara da karşıyım. Kesinlikle izin verilmemeli. Kaçak olanlar derhal yıkılmalı.

Özetle, tarım arazilerine kurulacak her türlü yapılaşmaya, işgale, gaspa karşı durmak insanlık görevidir. Kızılderili atasözünde ifade edildiği gibi “Yeryüzü atalarımızdan miras kalmadı, çocuklarımızdan ödünç aldık.” Milletın vekilleri de bu anlayışla bu yasa teklifine bakarsa ülke yararına, insanlık adına olumlu bir iş yapmış olurlar.

Hobi bahçelerinin hepsi yıkılacak mı?

Kamuoyunda hobi bahçelerinin tümünün yıkılacağı algısı var. Hobi bahçesi sahipleri büyük bir tedirginlik içerisinde. Her gün telefonla arıyor, mesaj yazıyorlar. Tek endişeleri sahip oldukları hobi bahçesinin yıkılması. “Madem yıkılacaktı neden izin verdiler?», «İmar Barışı’ndan neden yararlanılmasına izin verildi?” gibi sorular soruyorlar.

Yasa teklifinde hobi bahçelerinin tümüyle yıkılmasına ilişkin bir düzenleme yok. Verimli tarım arazilerine kurulan hobi bahçeleri ile ilgili cezai yaptırımlar var. Teklif bu haliyle Meclis’te kabul edilirse, verimli tarım arazilerine kurulan ve yasal olmayan hobi bahçeleri ile ilgili yıkım söz konusu olabilir. Geçen hafta “Hobi bahçeleri fobi bahçesine dönüşmesin” ve “Hobi bahçeleri yıkılacak mı?” başlığı ile tamamen bilgiye dayalı iki yazı yazdım. Bugüne kadar yasalara rağmen tarım arazilerinde hobi bahçeleri kurulmasına neden izin verildiğini, imar barışı ile neden af edildiğini ayrıntılı olarak yazdım. Almanya örneğini vererek hobi bahçeciliğinin nasıl yapılması gerektiğini uzun uzun anlattım. Çok olumlu tepkiler geldi. Sahip olduğu hobi bahçesinin yıkılacağı endişesi ile yazdıklarımı okumadan hobi bahçelerine tamamen karşı olduğumu düşünenler de oldu.

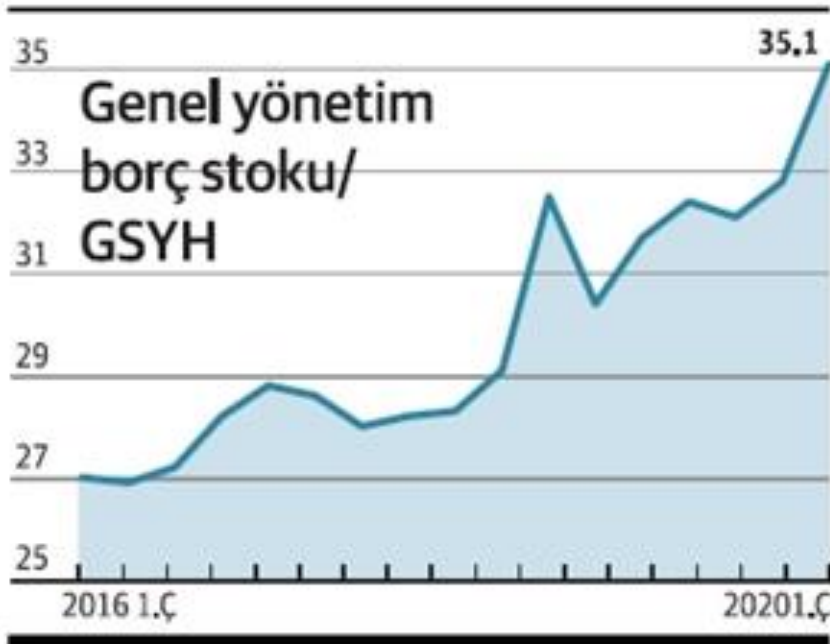

Talip AKTAŞ

01 Temmuz 2020

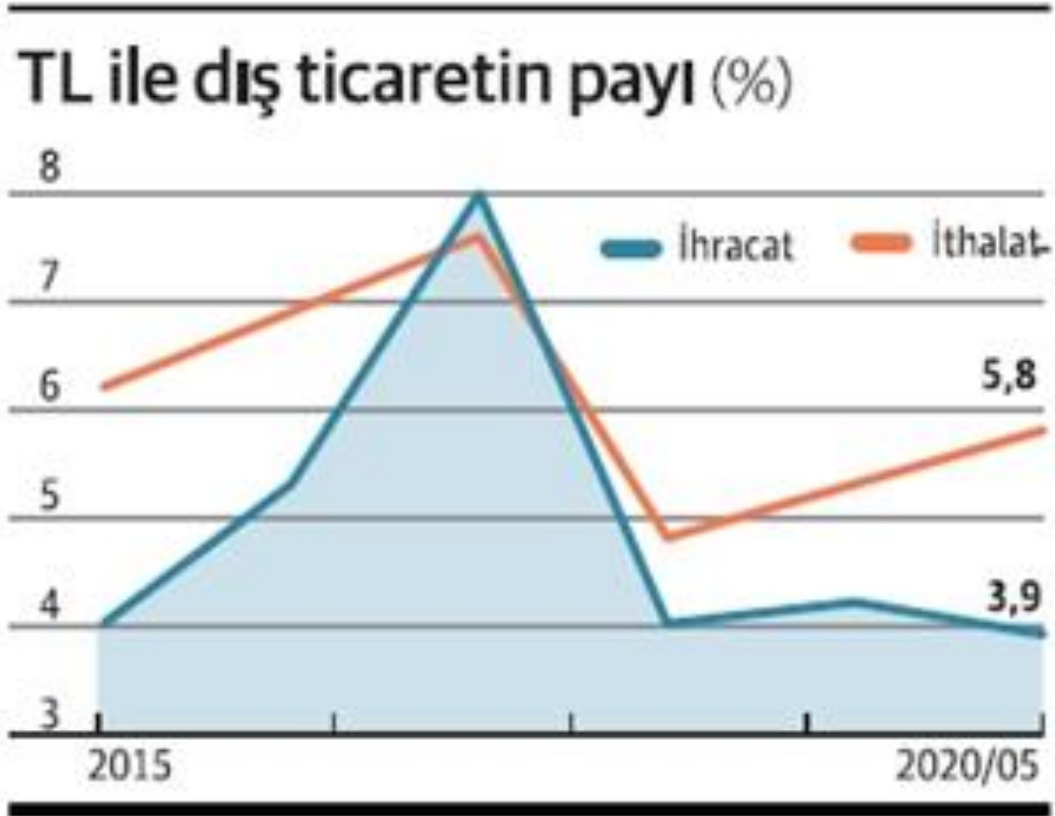
Kamu borç stoku/ milli gelir oranı 8 yılın en yükseğinde

Kamu borç stoku büyüyor. Avrupa Birliği tanımlı genel yönetim toplam borç stoku, bu yılın ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 27,1 artışla 1 trilyon 554,5 milyar liraya yükseldi. Genel yönetim toplam borç stokunun GSYH'ya oranı ise 3,2 puan artışla yüzde 36,2'ye ulaşarak bu yılın sonu için öngörülen yüzde 33,2'lik hedefin de üzerine çıktı. Bu oran, 2012 yılından bu yana gözlenen en yüksek seviyeyi ifade ediyor. Toplam borç stokundaki artışın 141 milyar liralık bölümü merkezi yönetimin borçlanmasından kaynaklandı. Geçen yılın aynı dönemine göre merkezi yönetimin borç stokundaki artış yüzde 26,1 seviyesinde gerçekleşti. TCMB'nin son dönemde faiz oranlarını aşağı çekmesi paralelinde kamunun borçlanma maliyetinin aşağı çekilmesi de borç stokundaki artışı sınırlayıcı bir rol oynadı. 2020 ilk çeyrekte kamu net borç stoku ise 782,2 milyar liraya ulaştı ve stokun milli gelire oranı yüzde 17,7'ye yükseldi. Bu oran da son 8 yılın en yüksek seviyesini gördü.

TL ile dış ticaretin payı yüzde 4-6 aralığında kaldı

Türkiye, döviz cinsinden yüksek cari açık kaynaklı kırılganlığını azaltmak amacıyla, uzun yıllardan bu yana dış ticaretinde dolar ve Euro'ya alternatif olarak ulusal para birimleriyle ticaret yapılması talebini dile getiriyor. Ancak sonuçlar, bu alanda henüz kaydedeğer bir büyüklüğe ulaşamadığına işaret ediyor. Nitekim, 2019 yılı itibarıyla Türk Lirası ile yapılan ithalatın toplam ithalat içindeki payının yüzde 5,3'te kaldığı görülüyor. Diğer bir ifadeyle 210,3 milyar dolarlık toplam ithalatın ancak 11,1 milyar dolarlık bölümü TL ile gerçekleştirildi. TL ile ihracatın 2020 yılının ilk beş ayındaki oranı ise yüzde 5,8 oldu. İhracatta ise TL'nin payı daha düşük seviyelerde... 2017 yılında yüzde 8 ile en yüksek orana ulaşan TL ile ihracatın payı izleyen iki yılda yüzde 4 civarında kaldı ve 2020'nin ocak-mayıs döneminde ise yüzde 3,9'a geriledi. TL ile dış ticarete ağırlığı ise başta Irak olmak üzere komşu ülkelere yapılan ihracat ve bu ülkelerden ithalat oluşturuyor.

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Z kuşağını yakından tanıma

1 Temmuz 2020

2023 seçimlerinde 7 milyona yakın ilk kez oy kullanması bekleniyor. O nedenle partiler genç seçmenleri kazanmak için şimdiden kolları sıvadılar. Hal böyle olunca X kuşağı 'out', Z kuşağı 'in' oldu.

Gezi olaylarıyla birlikte dikkati çekmişti Z kuşağı. Ancak onlara öyle bir anlam yüklendi ki, devrimleri gerçekleştirip bizi başka bir iklime taşıyacak gençler olarak görüldüler. Kimine göre isyankâr, kimine göre sorumluluk almaktan kaçan bir kuşak.

Hiçbir önyargım olmadan Z kuşağını anlamaya çalışıyorum. Bunun için Murat Gezici'nin başkanı olduğu Gezici Araştırma'nın Z kuşağı üzerine yaptığı araştırmadan yararlandım. Araştırma 30 Mayıs-1 Haziran tarihleri arasında, 12 ilde, 20 yaşın altındaki 1062 katılımcı üzerinde yapılmış.

X,Y VE Z KUŞAĞI KİMLERE DENİR?

Bu iş için kolları sıvadım ya, işe önce temelden başladım. Biz matematik formüllerinde kullanıyorduk X ya da Y veya Z'yi ama 1980 öncesi doğanlara X

01.07.2020

kuşığı deniliyor. 1964 doğumlu olarak ben herhalde X kuşığını oluşturuyorum. 1980-2000 arasında doğanlar ise Y kuşığı. Daha dünkü çocuklar demeyin, onların da pabuçları dama atılmak üzere. Yeni kurtarıcılarımız Z kuşığı ise 2000'den sonra doğanlar. Z kuşığı, demedi demeyin. Devir sizin devriniz. Siyasetten tartışma programlarında her yerde siz varsınız. Bir dinazor olarak, tadını çıkarın derim.

YENİ KURTACILARIMIZIN ÖZELLİKLERİ

Z kuşığını öyle uzun uzun anlatmayacağım. Çünkü onlar da ne uzun konuşmayı seviyorlar ne de uzun anlatımlara vakitleri var. Zaten bu yazıyı okuyacaklarından da şüpheliyim. Çünkü daha çok sosyal medya çocukları bunlar.

Hızlı düşünme metodları yüksek.

Toplumsallıktan çok bireyseller.

Bağımsız ve özgür olmayı seviyorlar.

Ama takım çalışmasına da yatkınlar.

Özgüvenleri yüksek.

Bu kuşak için mümkün olmayan bir şey yok. Mümkün olan hemen, imkânsız olan derhal durumu.

Aileleri ile dünyaya bakış açıları arasında fark yüzde 86.7 seviyesinde. Tam bir uçurum var desene şuna.

AŞKLARI DA DİJİTAL

Bizim kuşak için ekmek kavgası olmazsa olmazımızsa, Z kuşığı için de teknoloji öyle. O nedenle kimine göre adları dijital kuşak.

Yüzde 87.2'sinin sosyal medya hesabı var.

Sosyal medyada geçirdikleri zaman ortalama 6 saat. Benim buna bir itirazım var. Sosyal medyada 6 saat geçireni Z kuşığı saymazlar.

Yüzde 70.4'ü kendini bireysel değil dijitalde daha iyi ifade ettiğini söylüyor. Aşkları da dijital bunların.

Yüzde 65'i akıllı telefonu, yüzde 47'si bilgisayarını kullanıyor. Kız arkadaşı terk edince ya da işsiz kalınca bunalıma giren kuşak geride kaldı. Hayatı sosyal medyadan öğrenen bir kuşak.

INSTAGRAM ÇOCUKLARI

Z kuşağının sosyal medya platformları zaman zaman değişiyor. O nedenle şu anda Instagram'a takılıyorlar diyebiliriz. Yüzde 76.2'si Instagram kullanıyor. Onu yüzde 65'le Facebook takip ediyor. Benim için şaşırtıcı olan TikTok kullanımının düşük olması oldu. Yüzde 22'si TikTok kullanıyor. Yüzde 22'si YouTube. Sosyal medya bir dönem YouTuber'lara kazandırdı. Ünlü YouTuber'lardan sinema sektörüne, eğlence dünyasına geçiş yapanlar oldu. Aralarından film yıldızları çıktı. Şimdi moda TikTok. İnternet kullanımı ise yüzde 37.2'yle fena değil.

Sosyal medya Z kuşağının bir kısmı için aynı zamanda bir gelir kapısı. Google'ın, Facebook'un, Amazon'un, Apple'ın dünya devi olduğu bir devirde bizim Z kuşağı arasından TÜSİAD zenginleri çıkarsa şaşırmayın.

BİR NOT DA SİYASETE

Z kuşağının oylarını almaya talip olan siyasi partilerin bu gençleri iyi tanıması gerekiyor. Çevre, insan hakları, hayvan hakları ve sıfır atık konusunda duyarlı olan bu gençler, aynı zamanda yerel değil, dünyalı. "Dünyalı dedik" de "Ülke sevgileri yok" demedik. Ama bir kedinin ölümü için dünyayı yakabilirler.

DISLIKE UYARISI

Bu da benden Z kuşağı gençlere gelsin: Gençler, şimdiden uyarayım dislike atan dislike'lanır.

YASSIADA'NIN CANLI TANIKLARI

YASSIADA mahkemelerinin yok sayılmasıyla ilgili kanunun kabul edilmesiyle birlikte bir hukuk ayıbı temizlenmiş oldu. Yassıada teklifinin yasalaşması için büyük bir çaba gösteren Meclis Başkanı Mustafa Şentop, hayatta olan Demokrat Parti milletvekilleriyle ilgili bir araştırma yaptırmış. Şentop, Yassıada'da yargılanıp halen hayatta olan iki DP milletvekilini tespit etmiş. Biri Kayseri milletvekili İsmail Hakkı Kurmel, diğeri ise Konya milletvekili Sabahattin Sayın. Her ikisi de Yassıada mahkemelerinden yargılanmış isimler. Yassıada'nın canlı tanıkları. İki de hukukçu. İki de Cumhuriyet'le yaşlılar. 1923 doğumlular.

İsmail Hakkı Kirmel

Sabahattin Sayın

1923 yılında Kayseri Develi'de doğan İsmail Hakkı Kirmel, Ankara Hukuk mezunu. Sarız hâkimliği yapan Kirmel, TBMM'de 10 ve 11. dönem Kayseri milletvekili olarak bulunmuş. Meclis Başkanvekilliği görevinde de bulunan Kirmel, 27 Mayıs'ta DP milletvekili olduğu için Yassıada'da yargılanmış. İsmail Hakkı Kirmel, ünlü işadamı Necati Kirmel'in ağabeyi oluyor. Bir dönemin ünlü siyasetçilerinden Hüsamettin Özkan'ın da akrabası oluyor.

1923 Konya Ereğli doğumlu olan Sabahattin Sayın ise İstanbul Hukuk mezunu. Serbest avukatlık ve Ereğli Belediye Başkanlığı da yapan Sabahattin Sayın DP'den 11. dönem milletvekili olarak girdiği parlamentoda 27 Mayıs'a kadar Konya milletvekili olarak görev yapmış.

Meclis Başkanı Şentop, DP milletvekilleri İsmail Hakkı Kirmel ve Sabahattin Sayın'ı en kısa sürede ziyaret etmeyi planlıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan da "Sen ziyaret et. Ben de görüşmek istiyorum" demiş. Yassıada'nın canlı tanıkları ile Yassıada mahkemelerini yok sayan düzenlemenin iki mimarının bir araya gelmesi demokrasi açısından tarihi bir görüntü olacak. Dilerim bu buluşma canlı hatıralar eşliğinde Yassıada'da olur.

Nüfus planlaması ve yoksulluk

Esfender KORKMAZ

01 Temmuz 2020

Bir ülkede gelir artışını fert başına GSYH gösterir. Söz gelimi Türkiye de 2019 yılında GSYH da büyüme pozitif, yüzde 0.9 oldu. 2029 yılı nüfus artış hızı ise yüzde 1.39 oldu. Bu şartlarda Türkiye de 2019 yılında fert başına GSYH büyüme oranı, bir önceki yıla göre küçülerek negatif, eksi 0,48 oldu.

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelere, tasarruf yaratmak-yatırım yapmak, dış borçları ödemek, kalkınmada sosyal gelişmeyi sağlamak, beşeri yatırımları artırmak için önce gelir artışı yaratmak gerekiyor. Ülkelere göre değişmekle beraber genel olarak gelişmekte olan ülkelere fert başına GSYH'nın en az yüzde 5 oranında büyümesi gerekir.

Nüfus artışı, hem eğitim, sağlık gibi altyapı harcamalarının artmasını gerektirir; Hem de aynı zamanda işgücü arzını artırır. Artan işgücü arzını istihdam edebilecek yeni iş imkânları yaratmak gerekir.

Gelişmekte olan ülkelere nüfus artış hızı yüksektir; Gelişmiş ülkelere ise göç sorunu vardır. Bu nedenle gelişmekte olan ülkelerin nüfus politikası olmalıdır. Kalkınmak için "**Optimum Nüfus**" planlaması yapmalıdır.

Nüfus politikası, nüfusun büyüklüğünü, yerleşim alanlarını, çalışma alanlarını ve çalışma süresini, nüfus yapısını (kompozisyon) belirleyen politikadır.

Optimum nüfus gelişme seviyesine ve ülkelere göre farklılık arz eder. Ayrıca zaman içinde değişebilir. Jeopolitik sorunlara göre de değişebilir. **Ekonomik bakış açısından optimum nüfus planlaması için; "Ülke nüfusunun nicelik ve nitelik olarak fert başına GSYH artışını ve ülke kalkınmasını maksimum kılacak şekilde planlanmasıdır."** diyebiliriz.

Nüfus yapısı ülke kalkınmasında bir fırsat penceresi de yaratabilir;

* İşgücü açığı olan ülkelere nüfus artışı bu açığı kapayacağı için GSYH'de nüfus artış hızından daha yüksek büyüme sağlanabilir.

* Çalışma çağındaki nüfusun toplam nüfustaki payının, yani aktif nüfusun artması, potansiyel büyümeyi pozitif etkiler. Zira aktif nüfus üreten nüfustur. Ancak aynı zamanda istihdam edilmezse, gençler arasındaki işsizlik gibi daha büyük sorun olabilir. İşsiz gençlerin, ideolojik guruplar ve terör tarafından istismar edilmeleri daha kolaydır.

Türkiye'nin genç ve dinamik bir nüfusa sahip olması, Avrupa Birliği için ve Türkiye için bir fırsat oluşturunuyordu. Ne var ki; her iki tarafta da dar görüşlü ve ideolojik saplantılı politikacılar bu potansiyeli değerlendiremedi.

Halihazırda gelişmekte olan ülkelerde nüfus artış hızı yüzde 4.5 ile yüzde 1.5 arasında değişiyor ve bu oranlar yüksek oranlardır. Gelişmekte olan ülkelerde ise ortalama nüfus artışı yüzde birin altındadır. Birçok gelişmekte olan ülke, nüfus artış hızı yüksek olduğu için ve hatta nüfus artış hızı GSYH'da büyüme oranından daha yüksek olduğu için yoksulluk kısır döngüsünü kıramıyor.

Literatüre yerleşmiş iki yoksulluk tarifi vardır. Birisi mutlak yoksulluk; özetle açlık sınırının altında yaşayanları ifade eder. Uygulamada bir kişinin veya hane halkının yaşamını sürdürebilmesi için önce gerekli olan asgari temel ihtiyaçları tespit edilir. Ardından, bu temel ihtiyaçları karşılamak için gerekli gelir belirlenir. Bu gelirin altında geliri olanlar mutlak yoksuldur.

Görelî yoksulluk; aynı toplumda, beslenme, yaşam standartları, toplumda yaygın olan aktivitelere erişme durumuna göre belirlenir. Uygulamada Dünya Bankası tarifine göre; *"Yoksul hane halkı veya birey ile o toplumda yaşayan ve mevcut koşullara göre ortalama bir gelire sahip olan hane halkı veya birey arasındaki gelir kaynaklarına sahip olma kabiliyeti arasındaki fark ifade edilmektedir"*

Yoksulluk kısır döngüsüne giren ülkeler, bu döngüden ancak sürüne sürüne çıkabilirler. Önce bir nüfus politikaları olmalıdır. Sonra mevcut kaynaklar etkin kullanılmalı ve dış kaynak ihtiyacını azaltarak kalıcı büyüme sağlamaları gerekir.

Bu sene pandemi tüm dünyada yoksullaşma oranını artıracaktır. Dünya ekonomik konjonktüründe iyileşme, uygulanan politikalar, yeni bir adım (söz gelimi bilgi teknolojisinde uzmanlaşma) ve organik tarım gibi adımlar gelişmekte olan ülkelerin yoksulluktan çıkış çabalarına destek olacaktır.

İbrahim Kahveci

Bilim ile bilimsel sorunumuz

Yeni bir üniversite kurulması için çok yoğun bir çalışma içindeydi... Bilim ve teknoloji üniversitesi sayesinde ekonomik kalkınma sağlanacaktı.

İdeali çok büyüktü.

Ama dedim ki, “Siz bu üniversiteyi kursanız dahi size bu üniversite yar olmaz. Çünkü siz bilimsel temelle hareket ediyorsunuz. Oysa ülke yönetiminin hareket noktası çok daha başka.”

Nitekim de öyle oldu.

Kurulan üniversitenin kapısına bile gidemez duruma geldi.

Bu anımı neden yazdım?

Şehir Üniversitesinin kapısına kilit vuruldu. Evet, resmen kapatıldı.

Ben buna hiç şaşmadım.

Bilimsel hareketin ülkemizde yerinin olmadığı çok iyi görülüyor.

Nereden mi?

Şehir içinde kalan okulları kapatıp arsalarına kim göz koyabilirdi?

Bir düşünün.

İstanbul içinde eski ve merkezde kalan kaç üniversite şehir dışına atıldı? Şehir merkezlerindeki değerli arsaları ve binalarına nasıl el konuldu?

Yıldız Üniversitesi Davutpaşa gibi bir yere taşındı. Yıldız’daki üniversite ile Davutpaşa’daki üniversite artık aynı mı?

Bizim bilimle sorunumuz var. Hem de çok bilimsel bir sorunumuz var.

01.07.2020

‘Ülkenin başına ne gelmiş ise okumuşların yüzünden gelmiştir’ denilmiyor mu? Orta sınıfın belkemiği olan yüksek öğretim görmüş kesimin, vergi politikaları ile çalışma ve emeklilik sistemi ile ezilmesi nedendir?

Okumak ve refah kazanmak BİREY olmanın çok önemli unsurudur. Oysa birey değil itaat eden SÜRÜ politikası uygulanıyor.

Rahmetli Turgut Özal “Orta-Direk” deyip durdu. Oysa şimdi “Taban-Direk” politikası var.

Sermaye zaten teknoloji üretmediği için göbekten siyasete bağlıdır. O nedenle tek özgür hareket orta sınıf üzerinden gelir.

Ama oranın da kapsamı her geçen gün daraltılıyor.

Bilim ve özgürlük; en ağır meselemiz.

Birey ise; en büyük karşıtlığımız.

İtaat ve liyakat yan yana duramaz iki taraf. Tercihimiz atamalardan bellidir.

İşte tüm bu nedenlerle diyorum: Bizi aydınlık değil, karanlık bir gelecek bekliyor.

Kendiniz için bu hapsolmayı tercih edebilirsiniz.

Ama ya evlatlarınız.

Evlatlarımız için de bu karanlık geleceği kabullenebiliyor muyuz?

Evlatlarımızın gözünün içine bakalım. Onlara nasıl bir ülke bırakacağımızı düşünelim.

Rahmetli Özal’ın o zor dönemde ülkeyi dışa açmak adına yaptığı bütün açılımları bir bir yok ediyoruz. Ülke resmen dışa kapanma politikası ve baskısı altında.

TL’nin uluslararası piyasalardaki konvertibilitesini nerede ise bitirdik. Gümrükleri de duvarlarla örüyoruz.

Az kaldı...

“Biz bize yeteriz”

Ama 15 Temmuz şehit ve gazileri için toplanan yardım paralarını dahi onlara dağıtamadık. Sahi nerde o para?

15 Temmuz şehit ve gazilerinin parası neden hala verilmedi? Neden yürüyüş yaptı 15 Temmuz gazileri?

Yoksa onlara bile yetemiyor muyuz?

01.07.2020

Söylem elbette çok kolaydır. Ama söylem ile eylem uyumlu mu?

Mesela son 5 yıldır adeta yerinde sayan ekonomimiz nasıl oluyor da Dünya'nın en büyük 10. ekonomisi olmaya hiç bu kadar yakın olmamıştı?

Gerçek GSYH sıralamasında 19. sıradayız. Kağıt üstünde 269 milyar dolar artırdığımız GSYH'mız sadece 740 milyar dolara ancak çıktı. Zaten bunun da ne kadarı gerçek bilmiyoruz. (Yoksa satın alma gücü paritesine göre yabancılar için mi bu sıralama?)

Dünya'nın en büyük 16. ekonomisi olmuş ama sonra Hollanda, Endonezya ve S. Arabistan'a geçilmişiz. Ve şimdi 10. büyük ekonomi olmaya hiç olmadığı kadar yaklaşmışız. İyi mi?

Şehir Üniversitesi kapatılmış.

İyi ama bugün kapısı açık ama aslında içini kapatmış olduğumuz üniversiteler ne olacak?

Karar Gazetesi manşetini hatırlayın: "Tweet'te var bilimde yok": "Türkiye'de rektörler araştırması, üniversiteleri yöneten hocaların bilim üretmeyi bırakıp tweet attığını ortaya koydu. Akademik başarısı en düşük 72 rektörün 56'sı günde 100'den fazla paylaşım yaptı. Yüzde

34'ün uluslararası bir makalesi yok. Yüzde 36'nın hiçbir çalışması atıf almadı.

İçi kapanmış, bilimselliği en başından kaybetmiş bu yüksek öğretim düzeni ile yarınımız nasıl aydınlık olacak?

Hiç düşündünüz mü? Ya da azıcık düşünün. KARAR sizindir.

01 Temmuz 2020, Çarşamba **BAŞYAZI MEHMET BARLAS**

Dede olmayanlar dedelerin neler hissettiklerini pek anlayamaz

"**Dede**" olmanın ne anlama geldiğini bilenler, Tayyip Erdoğan ve Sadık Albayrak'ın nasıl bir mutluluk yaşadığının farkındadırlar.

Açıkçası çocuk babası ya da annesi olduğunuzda, size ait olan o canlıların ne zaman büyüdüklerini pek anlayamıyorsunuz. Zaman su gibi akıp geçiyor. Çocuklarınız ne zaman okula başlıyorlar, ne zaman mezun olup hayata atılıyorlar, pek farkına varamıyorsunuz.

Zaman geçiyor

Ve derken kızınızın ya da oğlunuzun çocukları çıkıyor karşınıza... Artık zaman yavaşlamıştır. Onların bebekliklerini de, çocukluklarını da, ergenliğe geçişlerini de, adeta saniye saniye yaşıyorsunuz. Aslında onlara karşı duyduğunuz sorumluluk çok büyük oluyor. Ama genel söyleme katılıp "**Sorumluluk olmadan sevmek daha hoş oluyor**" falan da diyorsunuz.

Dede oldular

Cumhurbaşkanı Erdoğan hem erkek hem de kız babası olarak sekiz kez torun sahibi oldu. Sadık Albayrak ise, oğulları Berat ve Serhat Albayraklar'ın evlatları ile altı kez torun sahibi oldu. Yakından tanıdığım ve sevdiğim bu iki dedenin yeni torunlarının ailelere hayır ve mutluluk getirmesini diliyorum.

Mesaj

Berat Albayrak'ın doğumu duyuran mesajı beni duygulandırmıştı... Albayrak mesajında, "**Rabbimize şükürler olsun, bu gece 4. evladımız Hamza Salih ailemize, dünyamıza sefalar getirdi. Sevgili eşim Esra'ya bize bu mutluluğu yeniden yaşattığı için sevgi ve minnetlerimi sunuyorum. Dualarınızı bekleriz.**" diyordu.

01.07.2020

Hemen geldi

Baktım dün Cumhurbaşkanı Erdoğan bir gün için İstanbul'a geldi, kızını ve yeni torununu görüp Ankara'ya döndü. Sanırım Esra'nın yeni annelik günlerinde yanında Emine Erdoğan bulunacaktır.

Dedelerin halinden anlayan bir dede olarak onların mutluluklarını yürekten paylaşıyorum.